

.SE Nyhetsbrev om Internets styrning

oktober 2013

[Blogg:](#)

[Nyhetsbrev:](#)

Internetutvecklingen styrs idag endast i begränsad utsträckning av samma aktörer som för fem eller tio år sedan. Anspråken på hur nätet ska styras kommer från flera håll samtidigt. Det är en komplex uppgift bara att överblicka alla försök till styrning av nätets utveckling.

På .SE vill vi med detta brev bidra till omvärldsbevakningen av denna process. Brevet kommer månadsvis. Sammanställningen gäller utvecklingen i Sverige, EU och globalt, och fokuserar i första hand på händelser som rör Internets styrning och hoten mot det öppna Internet. Brevets innehåll är en kortfattad inventering och pekare mot aktuella frågor. Tematiska fördjupningar, kommentarer och åsikter ligger i bilaga. Ibland ligger åsikter också i halvårssummeringar.

Innehåll

Den globala internetstyrningen i oktober:	4
Förenta nationerna	7
FN:s råd för mänskliga rättigheter	7
ITU WSIS +10 high level event.....	7
Internet Governance Forum	7
ICANN.....	8
ICANN tar ett omtag om sitt ändamål och sina målsättningar	8
ICANN postar nya toppdomäner	8
ICANN ställningstagande för ett framtida samarbete om Internet (Montevideo statement)	8
Amerikanska staten och cybersäkerhet.....	9
Freedom Houses' årliga rapport.....	9
Konkurrenstillsyn i Brasilien och i Europa.....	9
Nedstängning av Lavabit – detaljerna	9
Rådslutsatser	10
Parlamentet om dataskyddsregler, personlig data och SWIFT-avtalet	10
EU och integritetsregelverket:.....	11
NIS-direktivet.....	11
Kommissionen om Internet Governance	11
Korta hänvisningar.....	11
Skyddet av personlig data och handelsavtal (TTIP).....	11
Internetskatt?	12
Opinionsnätverk vill stämma den brittiska staten.....	12
Ett Norskt IGF	12
Internetdagarna 2013.....	13
Försvarsutskottet besöker FRA	13

Vill Miljöpartiet förstatliga Sveriges IT-infrastruktur?	13
Lätt byte.....	14
Riksrevisionens granskning av regeringens telekomreglering	14
Bilaga: Efter Snowden – del 4	16
Händelseutvecklingen.....	16
FN.....	17
USA	17
Indien.....	19
Europa.....	19
Sverige.....	20
Reflektioner	20
Förnyelse av det internationella samtalet? – hur då?	21
Det brasilianska initiativet	22
Fortsatt arbete inom befintliga ramar eller nya?	22
Läsvärt	22
Bilaga 2 - internet åt alla – den här gången utanför Sverige.....	23
Mer läsning.....	25

Kommentarer, synpunkter eller frågor:

Staffan Jonson, .SE (Stiftelsen för Internetinfrastruktur), Box 7399, 103 91 STOCKHOLM,
tel 073-317 39 67, Staffan.jonson@iis.se , www.iis.se

Den globala internetstyrningen i oktober:

Oktober var en ovanligt händelserik månad. Fortsatt arbete med principer för mänskliga rättigheter online, Brasilien som tagit ledartröjan i nya principer och mekanismer för internets styrning, den s.k. Montevideo-deklarationen av de viktigare internetorganisationerna, Cybersäkerhetskonferens i Korea och Internet Governance Forum (IGF) i Indonesien är alla centrala händelser som skett mer eller mindre parallellt.

Principerna

För lite drygt ett år sedan initierade samvetsorganisationerna *Privacy International* och *EFF* i oktober 2012 en process för att ta fram internationella principer för regeringars övervakning av nätet.

Arbetet kokade ner till [13 principer](#), som publicerades vid Rådet för mänskliga rättigheter i FN i september 2013. Mer än 280 civil-society-organisationer världen skrev under för principerna.¹

Dessa *Internationella principer för tillämpningen av de mänskliga rättigheterna när det gäller kommunikationsövervakning*, har sedan dess fått ett tydligt fäste i den internationella debatten.² Sveriges utrikesminister Carl Bildt gav i ett tal i Korea häromveckan Sveriges stöd för sju (åtta) av dessa 13 principer.³

Brasilien

Som beskrivits tidigare kom Brasiliens President Dilma Rousseff i FN:s generalförsamling i september att kräva revision av det globala legala systemet för internets styrning. Hon argumenterade att utan möjlighet till integritet online, finns inte någon yttrandefrihet, och därmed inte en fungerande demokrati.

Troligtvis i ren ilska över avslöjandena om internetavlyssning kallade Brasilien därför till ett internationellt ad-hoc-möte för internets styrning. Mötet ska hållas i slutet av april eller första veckan i maj 2014, och det exakta syftet med mötet tycktes åtminstone på Internet Governance Forum (IGF) i Indonesien inte vara riktigt tydligt artikulert.⁴

---

¹ <https://www.privacyinternational.org/blog/pi-is-pleased-to-announce-a-public-consultation-on-the-international-principles-on>

² <https://www.privacyinternational.org/blog/dispatch-from-geneva-notes-on-a-post-snowden-un>
<https://en.necessaryandproportionate.org/text>

³ <http://www.regeringen.se/content/1/c6/22/65/90/696126a5.pdf>
http://www.seoulcyber2013.kr/en/media/View.do?media_id=2242
<https://www.privacyinternational.org/blog/swedens-foreign-minister-declares-his-support-for-principles-to-protect-privacy-in-the-face-of>

⁴ <http://www.theguardian.com/world/2013/sep/24/brazil-president-un-speech-nsa-surveillance>

ICANN

I början av oktober träffade ICANN:s VD Fadi Chehadé Brasiliens President Dilma Rousseff. Chehadé ska enligt egen uppgift uppmanat presidenten att 'höja ledarskapet till en ny nivå', så att en *ny jämlik modell för internets styrning* ska kunna etableras. Enligt uppgifterna ska Chehadé med det menat att internets styrning ska baseras på de brasilianska civil-rights-principerna som f.n. beslutas i Brasiliens kongress. Chehadé syftade med detta troligtvis på *Marco Civil*, ett brasilianskt lagförslag som f.n. behandlas i landet.

ICANN:s VD träffade kort därefter Brasiliens kommunikationsminister, och bad om hjälp att starta ett nytt beslutande organ för internet.⁵

Montevideo-deklarationen

Strax efter president Rousseffs osande eder i FN publicerades den s.k. Montevideo-deklarationen, där Internetinfrastrukturens viktigaste aktörer⁶ gemensamt aviserade behovet av en snabbare globalisering av internet, med en mer *jämlik styrning*.

I deklarationen poängteras bl.a.

1. att ett globalt och odelat internet är viktigt, och deltagande organisationerna varnade för en nationell fragmentering (balkanisering) av nätet. De deltagande organisationerna uttryckte också stark oro över det förlorade förtroendet för internet som uppstått efter avslöjandena om systematisk övervakning
2. att det behövs insatser som möter de nuvarande utmaningarna för internets styrning
3. att ICANN- och IANA-funktionerna behöver internationaliseras
4. att införandet av IPv6 behöver ges högsta prioritet globalt⁷

Uppgifterna om ICANNs och de andra centrala internetorganisationernas agerande är förvånansvärda. Det är sedan tidigare känt att Chehadé arbetar hårt för att internationalisera ICANN, och därmed ge organisationen en mer internationell legitimitet även bland USA-kritiska stater.

Däremot att ICANN och andra centrala internetorganisationer i den s.k. *Montevideo-deklarationen* knyter ihop den systematiska avlyssningen av nätet med internets infrastruktur är inte lika självklar. Att organisationer som ICANN, RIR:arna eller för den delen ISOC/IETF argumenterar för nya organisationer och politiska lösningar för internetstyrning är allt annat än vanligt.

Om uppgifterna stämmer representerar de en tydlig kursändring i ICANNs och andras roll och agerande. Chehadés m.fl. agerande ändrar radikalt diskussionen om internets styre jämfört med tiden före Snowden.

En initierad skribent tolkar händelsen som att dessa för Internets infrastruktur helt avgörande institutionerna i och med Montevideodeklarationen tar avstånd från den amerikanska staten. Han menar att ICANN m.fl. organisationer släpper förtöjningarna med den amerikanska staten för att etablera en ny och internationaliserad regim för

---

⁵ <http://convergenciadigital.uol.com.br/cgi/cgilua.exe/sys/start.htm?infoid=35107#.UnEhrxaAHg5>

⁶ Med *Internetinfrastrukturens viktigaste spelare* menas ICANN, de fem s.k. RIR:arna, W3C-konsortiet, Internet Society, Internet Engineering Task Force (IETF) och Internet Architecture Board (IAB).

⁷ <http://www.icann.org/en/news/announcements/announcement-07oct13-en.htm>

Internet. Möjligtvis är det en något förhastad slutsats. Som skribenten också skriver är det också fortfarande oklart på vems mandat Chehadé m.fl. agerar, och om den amerikanska staten är beredd att sanktionerna hans tydliga flirtar med bl.a. Brasilien.⁸

I det globala tekniska internetsamfundet har också andra, men kanske inte riktigt lika synliga reaktioner på avslöjandena börjat komma. IETF:s ordförande bloggar exempelvis om ett ökat fokus på åtgärder för att motverka avlyssning, med mera.⁹

---

⁸ <http://www.internetgovernance.org/2013/10/11/the-core-internet-institutions-abandon-the-us-government/>

⁹ http://www.circleid.com/posts/20131031_ietf_looking_at_technical_changes_to_raise_the_bar_for_monitoring/

Globalt

Förenta nationerna

FN:s råd för mänskliga rättigheter

I september hölls 24:e ordinarie möte i Rådet för mänskliga rättigheter.¹⁰

Som vanligt deltog flera samvetsorganisationer, t.ex. *The Internet Rights and Principles Dynamic Coalition*. Där har över hundra organisationer samlats i ett principiellt avståndstagande från Internetövervakning med mera.¹¹

APC, Access, EFF med flera organisationer uttryckte där också tydliga avståndstagande.¹²

ITU WSIS +10 high level event

Bland FN-processerna har Genève-baserade ITU alltsedan WSIS 2005 hållit ett årligt WSIS forum på västkanten i Genève. 2014 planeras ett utökat "WSIS+10 high level event", bl.a. med avsikten att utvärdera framsteg i arbetet. Enligt ITU ska händelsen också bidra till att utveckla en ny vision med nya mål för global Internetpolitik i FN:s regi, bortom 2015. ITU planerar nu för en förnyad utmaning av WSIS från 2003 och 2005. 13-17 april 2014 ska det hållas ett s.k. högnivåmöte för att ta WSIS-processen vidare.

Förberedelserna delas in i sex faser som beskrivs [här](#):¹³

"an extended version of the WSIS Forum (13-17 April 2014, Sharm el-Sheikh), will address these questions and also assess progress made in the implementation of the WSIS outcomes related to the WSIS Action Lines under mandates of the participating agencies, while providing a platform for multistakeholder coordination of the implementation of the WSIS outcomes, with involvement and participation of all WSIS action line facilitators, other UN agencies and all WSIS stakeholders."

*The WSIS+10 High-Level Event will review the WSIS Outcomes (2003 and 2005) related to the Action Lines with a view to developing proposals on a new vision beyond 2015, potentially also exploring new targets. The meeting will be organized taking into account decisions of the 68th Session of the UN General Assembly.*¹⁴

Internet Governance Forum

Det åttonde Internet Governance Forum (IGF) hölls på Bali i Indonesien, under andra halvan av oktober 2013. 1500 till 2000 deltagare från 111 länder fanns på plats. Den

---

¹⁰ <http://www.ohchr.org/EN/HRBodies/HRC/RegularSessions/Session24/Pages/24RegularSession.aspx>

¹¹ <http://internetrightsandprinciples.org/site/international-principles-on-the-application-of-human-rights-to-communications-surveillance/>

¹² <https://www.apc.org/en/pubs/civil-society-statement-read-apc-human-rights-coun>

¹³ <http://www.itu.int/wsis/review/mpp/>

¹⁴ <http://groups.itu.int/stocktaking/WSISFlash.aspx>
http://www.slate.com/blogs/future_tense/2013/09/26/article_17_surveillance_update_countries_want_digital_privacy_in_the_iccpr.html

övergripande rubriken på konferensen var “*Building bridges – Enhancing multistakeholder cooperation for growth and sustainable development*”. IGF 2014 kommer att hållas i Istanbul, 2-5 September. Internet Society har en särskild sajt som beskriver delar av konferensen.¹⁵

ICANN

ICANN tar ett omtag om sitt ändamål och sina målsättningar

ICANN publicerade nyligen ett utkast till vision, uppdrag och fokusområden för dess femåriga strategiska plan. Man föreslår bl.a. en helt ny vision, vill återupprätta ICANNs uppdrag och föreslår fem fokusområden med tillhörande mål. ICANN söker synpunkter från det globala internetsamfundet.¹⁶

ICANN postar nya toppdomäner

I oktober blev de första nya toppdomänerna redo för implementering i toppdomänen för internet, dvs. för sjösättning för skarp drift. Det var toppdomänerna xxx på arabiska, kinesiska, och ryska.

شبكة (xn--ngbc5azd) arabiska för ”web”
онлайн (xn--80asehdb) ryska för ”online”
сайт (xn--80aswg) – ryska för ”Web site”
游戏 (xn--unup4y) Kinesiska för ”Game”¹⁷

ICANN ställningstagande för ett framtida samarbete om Internet (Montevideo statement)

ICANN har tillsammans med flera mycket centrala Internet-organisationer gått samman i ett ställningstagande då det gäller med följande innehåll:

Som många påpekat publiceras ställningstagandet på spanska, franska, arabiska, ryska och kinesiska, vilka tillsammans med engelska är de sex officiella FN-språken. Mångspråkigheten har uppmärksamats därför att det är en ny rutin för alla inblandade organisationer att kommunicera på annat än engelska.

African Network Information Center (AFRINIC)
American Registry for Internet Numbers (ARIN)
Latin America and Caribbean Internet Addresses Registry (LACNIC)
Réseaux IP Européens Network Coordination Centre (RIPE NCC)
Asia-Pacific Network Information Centre (APNIC)
Internet Architecture Board (IAB)
Internet Corporation for Assigned Names and Numbers (ICANN)
Internet Engineering Task Force (IETF)

¹⁵ <http://www.internetsociety.org/igf/2013-igf-mini-site>

¹⁶ <http://www.icann.org/en/news/announcements/announcement-2-29oct13-en.htm>

¹⁷ <http://blog.icann.org/2013/10/first-new-gtlds-get-the-green-light-for-delegation/>
<http://www.icann.org/en/news/announcements/announcement-21oct13-en.htm>

Internet Society (ISOC)
World Wide Web Consortium (W3C)¹⁸

Amerikanska staten och cybersäkerhet

National Institute of Standards and Technology (NIST) är underavdelning till Department of Commerce i USA. NIST har nyligen publicerat ett [utkast](#) till en frivillig standard för amerikanska företags nätsäkerhetsarbete. Enligt Reuters rapportering kommer denna publicering efter direkt uppmaning från den amerikanske presidenten, som menade att företagens säkerhetsarbete gått för långsamt.¹⁹

Freedom Houses' årliga rapport

Freedom house har nyligen publicerat sin årliga rapport om internetfriheten. Ett 60-tal forskare analyserar lagstiftning och policy för digital media m.m. i de länder de studerar.²⁰

Konkurrenstillsyn i Brasilien och i Europa

Som av en händelse har tillsynsmyndigheter i Brasilien dragit igång ett konkurrensmål mot Googles verksamhet i landet. Som brukligt handlar det om huruvida Google har en dominerande ställning.²¹

Tillsynen sker samtidigt som det övervägs ny lagstiftning i landet när det gäller tillhandahållande av internetjänster.

Nedstängning av Lavabit – detaljerna

Tidigare har här beskrivits att den amerikanska staten stängt ner e-postleverantören Lavabit. Lavabit specialiserade sig på avancerad kryptering av e-post, något som motverkar möjligheten till Internet-avlyssning. En skribent beskriver mer i detalj hur det gick till då man till slut fick tjänsten stängd.²²

---

¹⁸ <http://www.icann.org/en/news/announcements/announcement-07oct13-en.htm>

¹⁹ http://www.circleid.com/posts/us_government_releases_cybersecurity_framework_proposal/
<http://www.reuters.com/article/2013/10/22/net-us-usa-cybersecurity-standards-idUSBRE99L1LR20131022>

²⁰ <http://www.freedomhouse.org/report/freedom-net/freedom-net-2013>

²¹ <http://www.telecompaper.com/news/brazil-start-search-competition-case-against-google--972595>

²² <http://www.volokh.com/2013/10/11/lavabit-challenges-contempt-order/>

Europa

Rådslutsatser

I slutet av månaden formulerades så s.k. rådslutsatser från dess möte 24-25 oktober.²³ Att fullborda den digitala inre marknaden senast 2015 är en av Rådets tydligaste målsättningar.

Slutsatserna innehöll ovanligt mycket förväntningar på hur just elektronisk kommunikation skulle bidra till unionens ekonomiska tillväxt. Även i dessa slutsatser ställde Rådet sina förhoppningar till gamla slagdängor som e-identifiering, e-förvaltning, e-hälsa, e-fakturering och e-upphandling. Genom att få en Europa-övergripande praxis (de-facto-standard) på området ville man bidra till en *"...konsument- och företagsvänlig digital inre marknad"*.

I slutsatserna påpekade man också att det finns ett *"... akut behov av en integrerad inre marknad för det digitala området och telekommunikation som gynnar konsumenter och företag."* Det senare är en omskrivning för att man vill få telekombolag/Internetleverantörer (ISP) att investera mer i internetaccess i unionen. Det senare är ju ett tydligt stöd till Kommissionens för telekombranschen mycket kontroversiella s.k. tredje telekompaket.

Rådslutsatserna knyter alltså ihop flera pågående reglerings-initiativ i EU, och det är inte konstigt, eftersom detta blir upptakten till den europeiska valrörelsen våren 2014. Integritetsregelverket, NIS-direktivet/IT-säkerhetsdirektivet, molnbaserade datortjänster och e-kompetens är bara några av de områden som omnämns. En nyckelfråga blir vilka regelverk som hinner beslutas inom mandatperioden, och vilka frågor som försenas till nästa Kommission. Spekulation om hur slutsatserna ska tolkas är nu i full gång.

Parlamentet om dataskyddsregler, personlig data och SWIFT-avtalet

I Europaparlamentet röstade utskottet för medborgerliga fri- och rättigheter (LIBE) i oktober för hårdare dataskyddsregler, och dels för att frysa det s.k. SWIFT-avtalet.²⁴ Även Rådet diskuterade dataskyddsreglerna.²⁵

---

²³ http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/sv/ec/139204.pdf

²⁴ <http://www.europarl.europa.eu/news/sv/news-room/content/20131021STO22709/html/Parlamentet-röstar-om-att-upphäva-SWIFT-avtal-efter-utskotts-röst-om-dataskydd>
<http://www.europarl.europa.eu/news/sv/news-room/content/20130923STO20630/html/Massövervakning-Ledamöter-oroad-över-misstanke-om-insamlade-bankuppgifter>

²⁵ <http://www.consilium.europa.eu/homepage/highlights/october-session-of-the-justice-and-home-affairs-council?lang=en>
http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/jha/138924.pdf

EU och integritetsregelverket:

I januari 2012 presenterade Kommissionen som bekant sitt förslag till regelverk för dataskydd i unionen. Avslöjandena om internetavlyssning har skruvat upp temperaturen i diskussionerna betydligt. Rådet har i oktober behandlat förslaget.²⁶

Euractive har tolkat rådslutsatserna så att integritetsregelverket ska införas först 2015²⁷. Parlamentet röstade också om ett frivilligt avbrott av det s.k. SWIFT-avtalet med USA. SWIFT-avtalet rör uppgifter om banktransaktioner som bidrar till att spåra finansiella överföringar mellan banker.²⁸ Det har fått förnyad aktualitet eftersom det innebär utbyte av personuppgifter, som tillsammans med andra uppgifter kan användas för att lägga pussel om enskilda individer. I Bryssel har SWIFT-avtalet blivit något av ett slagträ gentemot USA efter avslöjandena om amerikansk och brittisk avlyssning av Europeiska medborgare och institutioner.²⁹

NIS-direktivet

I europaparlamentets bearbetning av NIS-direktivet har turen kommit till utskottet för näring, forskning och energi (ITRE) att lämna synpunkter. Utkastet till direktiv välkommandes av dess rapportör i Parlamentet, och ett antal förslag till ändringar publicerades.³⁰

Kommissionen om Internet Governance

I oktober kom Nellie Kroes också att i ett särskilt utrop efterlysa synpunkter från allmänheten när det gäller EU:s agerande för internets styrning. Hon efterlyser tydliga principer för nätstyrning, och konstaterar att uppgifterna om massavlyssning av nätet spelar en stor roll i detta sammanhang. Hon efterfrågar ett nytt 'socialt kontrakt', och frågar efter förtydligande om vad som ska menas med multistakeholder-modellen.³¹

Korta hänvisningar

Skyddet av personlig data och handelsavtal (TTIP)

I oktober offentliggjorde EU-kommissionen flera dokument om det planerade bilaterala överenskommelsen mellan Europa och USA (TTIP/TAFTA).³² Kommissionär Reding

---

²⁶ http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-13-852_en.htm
http://europa.eu/rapid/press-release_IP-12-46_en.htm?locale=en
http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-13-158_en.htm

²⁷ <http://www.euractiv.com/specialreport-digital-single-mar/commission-push-ahead-data-prote-news-531357>

²⁸ <http://bit.ly/1cTbBXr>

²⁹ <http://www.euractiv.com/specialreport-digital-single-mar/commission-push-ahead-data-prote-news-531357>

³⁰ <http://www.enisa.europa.eu/media/news-items/itre-committee-publishes-draft-opinion-on-the-proposed-nis-directive>
<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-%2f%2fEP%2f%2fNONSGML%2bCOMPARL%2bPE-519.596%2b01%2bDOC%2bPDF%2bV0%2f%2fEN>

³¹ http://ec.europa.eu/commission_2010-2014/kroes/en/content/internet-governance-i-want-your-views

<https://www.youtube.com/watch?v=flzB8gyq43k>

³² <http://corporateeurope.org/trade/2013/10/ttip-documents-released-european-commission>

passade på att varna för att blanda samman den politiska diskussionen om skydd av personlig data med det lika heta Euro-amerikanska handelsavtalet (TTIP).³³

Internetskatt?

ISOC:s europeiska byrå rapporterade i sitt nyhetsbrev att Frankrike argumenterar för en Internet-skatt.³⁴

Opinionsnätverk vill stämma den brittiska staten

Flera brittiska samvetsorganisationer har gått samman i opinionsprojektet <http://www.privacynotprism.org.uk>. Det är engelska PEN-klubben, Open Rights group och big brother watch och Consatance Kurz som söker allmänhetens stöd (crowd-funding) för att påbörja 'legala åtgärder' mot Storbritanniens regering med anledning av dess internetavlyssning med myndigheten GCHQ.³⁵

Ett Norskt IGF

Norska PT höll 9 oktober ett s.k. Nationellt Internet Governance Forum i Oslo.³⁶

---

³³ <http://www.euractiv.com/infosociety/reding-warns-data-protection-der-news-531386>

³⁴ <http://www.internetsociety.org/what-we-do/where-we-work/europe>

³⁵ <http://www.iol.co.za/news/world/uk-spy-agency-faces-legal-action-1.1587209#Uk6lHhbBHg4>

³⁶ <http://www.npt.no/aktuelt/nyheter/najonalt-internet-governance-forum-2013>

Sverige

Internetdagarna 2013

Internetkonferensen Internetdagarna går i år av stapeln 25-26 november på Waterfront i Stockholm. Nytt för i år är att konferensen utgörs av ett femtontal evenemang under ett och samma tak i ett flerpartssamarbete. Programmet finns [här](#).

Ensuring the continued evolution and growth of the Internet for everyone

Det här brevets läsare kommer troligtvis att finna störst intresse i det [spår](#) som arrangeras av Internet Societys svenska Chapter (ISOC-SE) dag två, den 26 november.

Dagen inleds med två key-note-talare som är gemensam för alla sessioner. Under dagen avhandlas därefter såväl *legala aspekter av Snowdens avslöjanden*, som vad som händer i processen för *Internet Governance*. Båda sessionerna är på engelska.

På eftermiddagen ges en orientering i den senaste utvecklingen då det gäller regleringen av nätet, och dagen avslutas med en diskussion om det nätpolitiska landskapet. Båda sessionerna på svenska. Anmälan till konferensen görs [här](#).

Försvarsutskottet besöker FRA

SvD rapporterar att Riksdagens försvarsutskott har besökt FRA, och att några av de frågor som kommer att ställas lämnats ut. Det är oklart om, och i sådana fall hur svaret till riksdagsledamöterna redovisas offentligt.³⁷

Vill Miljöpartiet förstatliga Sveriges IT-infrastruktur?

I oktober uppvaktades Försvarsministern i en riksdagsinterpellation³⁸ av Miljöpartiets Annika Lillemets.³⁹ I Interpellationen hänvisar Lillemets till Åke Hedéns utredning från 2010 om samordning av statligt ägd IT-infrastruktur, samt Riksrevisionen något nyare rapport "Statens roll på telekommarknaden". Interpellationen pekar också på Tietos drift-haveri 2011, då flera viktiga tjänster var otillgängliga i flera dagar.

Lillemets konstaterar i sin interpellation att IT-infrastrukturen i Sverige i stor utsträckning är privatägd, och tolkningen är att hon implicit argumenterar för behovet av ett förstatligande av IT-infrastrukturen i Sverige.

Hon skriver:

---

³⁷ http://www.svd.se/nyheter/utrikes/overvaking-och-avlyssning_8684844.svd?sidan=10

http://www.svd.se/multimedia/archive/01099/Fr_gor_till_FRA_1099050a.pdf

http://www.svd.se/multimedia/archive/01099/Kompletterande_fr_1099052a.pdf

³⁸ http://www.riksdagen.se/sv/Dokument-Lagar/Fragor-och-anmalningar/Interpellationer/Sakerhet-och-sarbarhet-i-samha_H11041/

³⁹ <http://www.riksdagen.se/sv/ledamoter-partier/Hitta-ledamot/Ledamoter/Lillemets-Annika-0172220256016/>

"Ger det verkligen bästa tänkbara krisberedskap att överlåta ansvaret för prioriteringar i ett krisläge på privata aktörer? Går det verkligen att säkra viktiga samhällsfunktioner utan en statligt ägd, opererad, styrd och prioriterad infrastruktur för kommunikation?"⁴⁰

Att interpellationen ställs till försvarsministern motiveras med att frågekomplexet "...är en fundamental säkerhetspolitisk fråga." IT-ministern besvarade emellertid interpellationen.

Att IT-infrastrukturen i Sverige ska ägas, driftas och förvaltas av privata entiteter har varit en grundbult i Sverige åtminstone under regeringarna Persson och Reinfeldt, dvs. sedan åtminstone 15 år. Det är första gången på länge som denna policy ifrågasatts.

Lätt byte

Regeringen lade i oktober fram ett förslag för att underlätta för kunderna att byta operatör för mobil internetaccess.⁴¹ Ändringarna ska enligt förslaget börja gälla 1 maj 2014.

Riksrevisionens granskning av regeringens telekomreglering

Som rapporterades innan sommaren avfyra riskrevisionen i maj i år relativt skarp kritik mot regeringens arbete för att uppnå riksdagens mål för telekom-marknaden. Kritiken handlade bl.a. om styrningen av PTS, och dess konkurrenstillsyn. Den handlade också om att det statliga ägandet av infrastruktur för elektronisk kommunikation inte används på ett optimalt sätt, t.ex. bristande samordning i ägande-förvaltningen. Statens förmåga att genom sin konsumtion/upphandling av e-kom-tjänster styra bl.a. mot ökad innovation, har inte heller nyttjats, enligt en rapport från riksrevisionen.

7 november beslutade regeringen om sitt svar, i form av en promemoria. Den lämnas till riksdagen 8 november, och blir därmed offentlig.⁴²

---

⁴⁰ http://www.riksdagen.se/sv/Dokument-Lagar/Fragor-och-anmalningar/Interpellationer/Sakerhet-och-sarbarhet-i-samha_H11041/

⁴¹ <http://www.regeringen.se/sb/d/17070/a/226645>, Diarienummer: N2013/4799/RS

⁴² <http://www.riksrevisionen.se/sv/OM-RIKSREVISIONEN/Pressrum1/Nyheter1/2013/Goda-skall-for-regeringen-att-folja-upp-utvecklingen-inom-telekomomradet-/>

Kalendarium

ICANN 48 i Buenos Aires, Argentina 17-21 november 2013
Regionala förberedelsemöten inför WTDC, november 2013
[Internetdagarna](#), Stockholm, 25-26 november 2013
Domännamnsmarknadens intresseorganisation [Centr](#) håller sitt årliga General Assembly i Stockholm 12-13 mars 2014
[Integritetskonferens](#), 22-24 januari, 2014
ICANN 49 i Singapore 22-27 mars, 2014
ITU World Telecommunication Development Conference (WTDC), Sharm el-Sheikh, 30 mars – 11 april, 2014
WSIS-mötet efter WTDC, 14 april 2014
Brasilien ad hoc-möte – Månadsskiftet april-maj, Rio de Janeiro
Stockholm Internet Forum (SIF 14), 27-28 maj 2014
ICANN 50 i London sommar 2014
ICANN 51 i Nordamerika höst 2014
High level WSIS +10 Review, 2014 Kairo
IGF 2014 2-5 :september i Istanbul
ITU Plenipotentiary (PP) 2014: 17 oktober – 5 november Busan, Korea
ITU:s fyraårsplaner vid PP-14
ITU:s finansiella plan vid PP-14

Ett globalt system för internetavlyssning

Bilaga: Efter Snowden – del 4

Rapporten är en fortsättning på artikeln *Amerikanska statens program för Internetövervakning*, som ingick som bilaga till .SE nyhetsbrev för Internet i juni 2013, sommar (juli till augusti) 2013, samt september 2013. En inventering av många av de uppgifter som läckts finns i Google docs: <https://t.co/P1Fne5VgAp>.⁴³

Läs eller sevärda sammanställningar finns här:⁴⁴

I oktober kom en fortsatt rad avslöjanden om den globala internetavlyssningen. Den här månaden har vi bl.a. lärt oss:

- att avlyssningens ändamål breddats till inte bara underrättelse om potentiella terrorister, utan även om människohandel, om knarksmuggling, och särskilt från användare utanför USA
- att social kartläggning skett genom ett automatiserat insamlande av Internetanvändares kontaktböcker, i storleksordningen insamling av 700 000 elektroniska adressböcker på en dag
- att NSA och GCHQ tillsammans försökt att knäcka anonymiseringstjänsten Tor
- att underrättelsetjänster givit sig själva åtkomst till den elektroniska infrastruktur som förbinder Yahoos och Googles datacenter runt om i världen.
- att NSA övervakat 60 miljoner spanska telefonsamtal under en enskild månad.⁴⁵ Detta har emellertid förnekats
- att NSA lyssnat av Angela Merkels mobiltelefon⁴⁶ och totalt 35 stats- eller regeringschefer eller motsvarande ⁴⁷
- att Storbritanniens premiärminister delar ut inlindade hot till The Guardian för att deras rapportering sägs skada landet

Händelseutvecklingen

Den här månaden pekar uppgifterna på att alliansen av underrättelsetjänster lyssnat i Frankrike, lyssnat på Angel Merkels telefonsamtal i Tyskland och avlyssnat Mexicos nuvarande och förre president.

---

⁴³ Via Twitter från @mikko: Spreadsheet detailing the Surveillance leaks of 2013:

<https://t.co/P1Fne5VgAp>

⁴⁴ <http://youtu.be/lHj7jgQpnBM> och

<http://www.theguardian.com/world/interactive/2013/nov/01/snowden-nsa-files-surveillance-revelations-decoded#section/1>

⁴⁵ <http://www.bbc.co.uk/news/world-us-canada-24699733>

⁴⁶ <http://www.theguardian.com/world/2013/oct/23/us-monitored-angela-merkel-german> OCH

<http://www.spiegel.de/international/world/merkel-calls-obama-over-suspicious-us-tapped-her-mobile-phone-a-929642.html>

⁴⁷ <http://www.theguardian.com/world/2013/oct/24/nsa-surveillance-world-leaders-calls>

Le Monde rapporterar (på engelska:) att NSA övervakat 70 miljoner telefonsamtal (eller motsvarande) i Frankrike runt det senaste årsskiftet. Det senare har förnekats av NSA, utan att det preciserats *vad* som ansågs fel i påståendet.

Även Mexico utreder påståenden om att dess innevarande och förre presidenter blivit avlyssnade.⁴⁸

Enligt uppgifter från Der Spiegel har Angela Merkel Ringt Obama och förklarat att tidigare avlyssningen av hennes telefonsamtal är oacceptabel.

I Danmark antyder branschorganisationen Dansk Industri att NSA också ägnar sig åt industrispionage.⁴⁹

FN

Den Brasilianska presidentens brandtal mot USA i september följdes i oktober av initiativ till en FN- resolution uppbackad av 21 länder. Utkastet till ändringar finns bl.a. [här](#).⁵⁰

USA

I Washington har utskottsförhören rörande NSA:s verksamhet fortsatt. Det är General Keith Alexander som ställts inför skranket angående omfattningen av avlyssningarna i USA.

Två av de mer ihärdiga senatorerna på området, Demokraterna Ron Wyden och Mark Udall, har i förhören drivit linjen att NSA åtminstone försökt nå mandat till åtgärder som man inte haft offentlig mandat för.

Deras frågor rör sig i en gråzon mellan vad som ska betraktas som lagligt å ena sidan, och en diffus gräns för när myndigheten överträtt sitt politiska mandat, å andra sidan.⁵¹

I de förhören har exempelvis framkommit att NSA 2010 påbörjade ett projekt med syfte att samla in amerikaners mobiltelefoners positioner. Projektet avbröts emellertid 2011, inte för att det var integritetskränkande, utan därför att det inte hade något 'operationellt värde'.⁵²

---

⁴⁸ <http://www.dn.se/nyheter/varlden/mexiko-utreder-nsa-avlyssning/>

<http://news.yahoo.com/mexico-summon-us-ambassador-over-spying-claims-192538415.html>

⁴⁹ http://www.svd.se/nyheter/utrikes/usa-kan-ha-avlyssnat-merkels-mobil_8650118.svd

<http://www.spiegel.de/politik/deutschland/nsa-merkel-beschwert-sich-bei-obama-a-929636.html>

http://www.svd.se/nyheter/utrikes/dansk-industri-nsa-spionerar_8647878.svd

<http://politiken.dk/udland/ECE2111767/industri-oensker-garanti-mod-spionage/>

⁵⁰ http://thecable.foreignpolicy.com/posts/2013/10/25/exclusive_21_nations_line_up_behind_un_effort_to_restrain_nsa

<http://www.reuters.com/article/2013/10/26/us-usa-surveillance-un-idUSBRE99P01D20131026>

http://www.washingtonpost.com/world/the_americas/brazil-seeks-un-resolution-to-guarantee-internet-privacy-amid-anger-over-us-surveillance/2013/10/25/d517a7d6-3dcc-11e3-b0e7-716179a2c2c7_story.html

⁵¹ http://www.washingtonpost.com/world/national-security/nsa-leaks-extremely-damaging-national-intelligence-director-tells-senate-hearing/2013/09/26/a01b4e08-26d3-11e3-b75d-5b7f66349852_story.html

⁵² http://www.washingtonpost.com/world/national-security/nsa-had-test-project-to-collect-data-on-americans-cellphone-locations-director-says/2013/10/02/65076278-2b71-11e3-8ade-a1f23cda135e_story.html

<http://www.nytimes.com/2013/10/03/us/nsa-experiment-traced-us-cellphone-locations.html>

Ordföranden i den amerikanska senatens underrättelsekommitté vände i slutet av oktober i skarpa ordalag spetsen mot amerikansk avlyssning, och kom relativt oväntat kräva en fullständig genomgång av alla amerikanska övervakningsprogram.⁵³

I slutet av månaden uppmärksammades också spionchefen Clapper och general Alexander i en uppmärksammad utfrågning. Den huvudsakliga argumentationen gick som vanligt och väntat ut på att spioneri på främmande statschefer minsann är något 'alla gör', och implicit att det därmed är berättigat. Herrarna påpekade också att systematisk insamling av data rörande telefoni i Italien, Spanien och Frankrike var falsk.⁵⁴

Argumentationen gick sedan ut på att blanda bort korten när det gäller ansvaret i USA för genomförda handlingar. De båda myndighetscheferna har både tidigare och i denna hearing poängterat att man informerat såväl senaten som presidenten om pågående aktiviteter, med det implicita budskapet att ansvaret för handlingarna därmed gått över till presidenten och Senaten. Senatorer och presidenten kan å sin sida hävda att man inte fullt ut informerats (läs: förstått) om konsekvenserna av dessa handlingar, dvs. de har fått den *deniability* som neutraliserar ansvarsfrågan och placerar ansvaret mellan fyra till fem stolar.⁵⁵

Washington Post meddelade vidare nya uppgifter om social kartläggning genom ett automatiserat insamlade av Internetanvändares elektroniska kontaktböcker. Som så ofta tidigare stammar uppgifterna från en för NSA intern [Powerpoint-presentation](#). Exempelvis ska över 700 000 elektroniska adressböcker samlats in under en enda dag förra året, från tjänster som Yahoo, Hotmail, Facebook och Gmail. Med flera. Kartläggning av sociala kontaktnät ska också ha skett via chat-tjänster.

Tillsynsmyndigheten [Office of the Director of National Intelligence](#) återupprepar enligt artikeln att NSA inte samlar personlig information från 'vanliga amerikaner', men väl att avlyssningens ändamål breddats till inte bara underrättelse om potentiella terrorister, utan även om mänsklig trafficking, och om knarksmuggling, och särskilt från användare utanför USA. Enligt artikeln medger myndigheten emellertid att det i praktiken är närapå omöjligt att göra skillnad på en amerikansk medborgare eller ej, i de tjänster som avses.⁵⁶

Det har kommit uppgifter om att NSA och GCHQ tillsammans försökt att knäcka anonymiseringstjänsten Tor⁵⁷. Enligt andra källor har det i stort inte lyckats.⁵⁸

---

⁵³ <http://www.theguardian.com/world/2013/oct/28/nsa-surveillance-dianne-feinstein-opposed-allies>

⁵⁴ <http://online.wsj.com/news/articles/SB10001424052702304200804579165653105860502>
<http://www.dn.se/nyheter/varlden/nsa-overvakningen-utfordres-av-europeerna/>

⁵⁵ <http://www.nytimes.com/2013/10/30/world/officials-say-white-house-knew-of-spying.html>

⁵⁶ http://www.washingtonpost.com/world/national-security/nsa-collects-millions-of-e-mail-address-books-globally/2013/10/14/8e58b5be-34f9-11e3-80c6-7e6dd8d22d8f_story.html
<http://www.dn.se/nyheter/sverige/nsa-samlar-in-miljoner-anvandares-kontakter/>

⁵⁷ <https://www.torproject.org>

Det har också kommit uppgifter om att underrättelsetjänsterna i samarbete beviljat sig själva åtkomst till den infrastruktur som knyter samman Googles och Yahoos datacenter runt om i världen. På så sätt har de givit sig själva möjligheten att samla in data från hundratals miljoner användarkonton.

Washington Post rapporterar att detta sker i samarbete med brittiska GCHQ i projektet MUSCULAR. Detta bekräftar, och förklarar också delvis de motstridiga uppgifter från i somras som sade att underrättelsetjänsterna samlade data från motsvarande tjänster, trots att företagen själva förnekat att de givit ifrån sig den datan. Det ser med andra ord ut som att uppgifterna åtminstone delvis samlats in utan företagets vetskap.⁵⁹

Indien

Indiska The Hindu Times uttrycker försiktig kritik över att Indiens premiärminister inte tagit upp frågan om NSA då han besökte Obama nyligen. Artikeln skissar också på möjliga handlingsvägar för Indien efter insikten om PRISM med mera. DN spinner vidare på idén om ett gemensamt BRIC-program för Internets styrning.⁶⁰

Europa

Rådet

Som rapporterats tidigare träffades Europeiska Rådet i ordinarie möte i slutet oktober.⁶¹ Just detta möte kom att inkludera ovanligt många punkter som beskrev hur EU:s initiativ ska bidra till ekonomisk tillväxt, innovation och nya arbetstillfällen i unionen. The Guardian rapporterar hur det på samma möte lär varit lite dålig stämning med anledning av europeisk oenighet då det gäller internetavlyssningen. Frankrike och Tyskland fick i rådslutsatserna en särskild mening om bilaterala dialoger med USA med anledning av avlyssningarna. Närpå dagen efter mötet kom emellertid de nya uppgifterna om avlyssning också i Spanien, vilket det återstår att se effekterna av. Tolkningar av mötet drar emellertid slutsatsen att Kommissionen ska driva igenom processen med nya dataskyddsregler, och att Storbritannien (och Sverige?) därmed kommer att bli överkörda.⁶²

I Storbritannien pågår sedan lång tid tillbaka en intensiv debatt om medias ansvar, bl.a. till följd av avlyssningsskandalerna för några år sedan. Kanske är det därför David Cameron nyligen känt sig manad att kräva 'socialt ansvar' från Guardian i sin rapportering om avlyssningarna, någon som av utomstående tolkats som en inlindad

---

⁵⁸ <http://www.theguardian.com/world/2013/oct/04/nsa-gchq-attack-tor-network-encryption>
<http://www.techdirt.com/articles/20131004/10315624752/nsa-trying-hard-to-compromise-tor-its-still-mostly-safe.shtml>

<http://www.theguardian.com/world/interactive/2013/oct/04/tor-stinks-nsa-presentation-document>

⁵⁹ http://www.washingtonpost.com/world/national-security/nsa-infiltrates-links-to-yahoo-google-data-centers-worldwide-snowden-documents-say/2013/10/30/e51d661e-4166-11e3-8b74-d89d714ca4dd_story.html?hpid=z1

⁶⁰ <http://www.thehindu.com/opinion/op-ed/delivering-us-from-surveillance/article5197660.ece>

⁶¹ http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/sv/ec/139204.pdf

⁶² <http://www.euractiv.com/specialreport-digital-single-mar/commission-push-ahead-data-prote-news-531357>

varning för att inte avslöja mer. Med kravet utdelades nämligen en diffus formulering om att inte behöva använda tvångsmedel mot den brittiska pressen.⁶³

Utredningar i Parlamentet

Under oktober har det också duggat tätt med hearings i Europaparlamentet.

- En hearing om visslare, NSA och massövervakning hölls 30 september⁶⁴
- I Justitiekommittén (LIBE) hördes Governmental Accountability Project (GAP)⁶⁵
- I samma utskott hördes senare Jaques Follorou (Le Monde), Jacob Appelbaum, Alan Rusbridger (The Guardian), Carlos Coelho MEP, Gerhard Schmid ex-MEP & Duncan Campbell, journalist⁶⁶
- 7 oktober dryftades det s.k. SafeHarbour-direktivet, med tydlig bäring på avlyssningen.⁶⁷
- 2 oktober hölls en hearing i Europaparlamentet om det s.k. Belgacom-hacket. The Guardian rapporterar hur GCHQ:s högste chef Sir Ian Lobban kallats till hearingen, men vägrat komma, eftersom underrättelseverksamhet och nationell säkerhet inte är förenligt med EP:s mandat.⁶⁸
Belgacom:s högste chef menade att ett enskilt företag, eller ens ett enskilt land, inte skulle kunna värja sig från en avlyssningsattack av denna kaliber. Belgiens premiärminister ska också redan förra månaden ha utlovat kraftfulla åtgärder ifall gärningsmännen blev identifierade.

I Tyskland har röster höjts i parlamentet för att bjuda in Edward Snowden till landet. Tanken är att nyttja hans vittnesmål för utredning om exakt vad avlyssningen innebär.⁶⁹

Sverige

I Sverige fortsatte DN förmedla Journalisten Duncan Campbells uppgifter att Sverige, bl.a. genom sitt strategiska geografiska läge, har en central betydelse i USA:s och Storbritanniens avlyssning. Artikeln redovisar emellertid få nya uppgifter, men återger Campbells resonering runt sambandet mellan FRA-lagen och det internationella samarbetet. Enligt den bild som målas upp skulle Sveriges strategiska läge i Östersjön motsvara Israels strategiska läge i östra Medelhavet.⁷⁰

Reflektioner

Omfattningen av den globala avlyssningen börjar nu anta proportioner som gör att det nästan blir tjugofem att rapportera om nya uppgifter.

---

⁶³ <http://www.theguardian.com/world/2013/oct/28/david-cameron-nsa-threat-newspapers-guardian-snowden>

⁶⁴ <http://henrikalexandersson.blogspot.be/2013/10/whistleblowers-hearing-on-nsa-mass.html>

⁶⁵ <https://www.youtube.com/watch?v=I5SXW3rTHEw>

⁶⁶ <http://www.youtube.com/watch?v=Cu6accTBjfs&feature=youtu.be>

⁶⁷ http://euconsa.s3-website-eu-west-1.amazonaws.com/video_mac.html

⁶⁸ <http://www.theguardian.com/uk-news/2013/oct/03/gchq-eu-surveillance-cyber-attack-belgian>

⁶⁹ <http://www.euractiv.com/global-europe/bundestag-wants-question-snowden-news-531375>

⁷⁰ <http://www.dn.se/nyheter/sverige/sverige-samarbetade-med-usa-om-fra-lagen/>

Det framgår i många små detaljer att den amerikanska staten är rejält besvärad av ständigt nya avslöjanden om avlyssning. Den amerikanska regeringen medger mer eller mindre uttryckligen att USA:s förtroende skadats allvarligt av detta, och där finns en ovanligt ödmjuk ton inför nya förslag hur nätet ska styras framöver.

Exempelvis på *Internet Governance Forum* (IGF) i Indonesien var det nästan bara amerikanska statstjänstemän som specifikt pekade på NSA, medan många aktörer artigt talade om, och runt *state surveillance* som ett problem. Den amerikanska statens representant höll en ovanligt inlyssnande ton. Under oktober har vi också från USA:s utrikesminister hör halvkvävda medgivanden om att avlyssningen möjligtvis gått något långt.

Den brittiska regeringen å andra sidan verkar fullkomligt sakna sjukdomsinsikt. Premiärminister Cameron har också i oktober fortsatt med inlindande hot mot *The Guardian* för att de publicerar uppgifter om det tidigare och pågående spioneriet och den systematiska avlyssningen av allmänheten.

I amerikansk inrikespolitik tycks just nu pågå ett spel om att fördela ansvaret för eventuella gärningar som NSA företar sig.

Det är fortfarande svårt att i Europa se entydiga handlingar som kan härledas direkt till avlyssningen. Splittringen tycks helt enkelt vara för stor i Bryssel för att Europa ska kunna agera enhetligt. Ett förslag som snurrar runt säger att stora internationella internetbolag skulle kunna tvingas att söka tillstånd för att samla och lagra personuppgifter i Europa. En sådan balkanisering av *Big Data* i, respektive utanför unionen, skulle troligtvis slå hårt mot ekonomin.

Den senare typen av lagstiftning sägs också fått fäste i Brasilien, där internetregleringen nu kanske går hastigast i världen.⁷¹ Rapporter säger att Google inför hotet om att via nationell lag tvingas lagra personuppgifter om brasilianare i Brasilien, redan börjat lämna landet med vissa tjänster.

Europaparlamentet betar sig också svajigt när det gäller hanteringen av SWIFT-avtalet. Parlamentet beslutade så sent som 2010 att godkänna SWIFT-avtalet mellan Europa och USA, för att bara tre år senare vara beredda att avbryta det. Det verkar som att även parlamentariker agerar i affekt, och vill 'straffa' USA för den systematiska avlyssningen. Men om så är fallet är det lika olyckligt som avlyssningen i sig själv.

Förnyelse av det internationella samtalet? – hur då?

Som beskrevs inledningsvis har det i oktober seglat upp två tydliga initiativ till förnyelse av det globala samtalet om internetstyrning. Vi har i oktober dels sett hur Brasilien kallat till ett globalt möte om Internets styrning första veckan i maj 2014, och dels hur den s.k. five-star-organisationen (mest synligt under ICANNs Fadi Chehadés ledning) arbetar för en internationalisering av nätet. Ingen av aktörerna pekar uttryckligen på NSA eller GCHQ, men det är under alla omständigheter klart att avslöjandena i sig flyttat

---

⁷¹http://www.circleid.com/posts/google_dns_to_be_discontinued_in_brazil Ahead_of_new_law/ OCH <http://www.renesys.com/2013/10/google-dns-departs-brazil-ahead-new-law/>

hela den globala arenan för diskussion om nätets styrning flera steg åt sidan. Om flytten är positiv eller negativ återstår att se.

Det brasilianska initiativet

Av *känslan* på IGF är Brasiliens förslag till ett internets styrning-möte i maj 2014 just en spontan reaktion. Brasilien har alltsedan IGF i Rio 2007 försökt driva en egen linje i internetstyrningen, och verkar nu i ren indignation föreslagit ett möte, utan att ha en alltför tydlig plan för agendan och hur man vill att mötet ska utvecklas.

Maj-mötet 2014 i Brasilien närmar sig nu, men många frågar sig då vad Brasilien söker föra till agendan. Sedan tidigare har man i landet en intressant [modell](#) för nationella internetstyrning. Man har särskilt formulerat [principer för internetstyrning](#), en något fluffig, men viktig metod då man söker skapa globala regler.⁷²

Fortsatt arbete inom befintliga ramar eller nya?

En annan återkommande fråga är inom *vilka institutionella ramar* det fortsatta samtalet om internets styrning ska ske. Det inbegriper bl.a. att man frågar sig *vilken global organisation* som ska leda arbetet. En sådan fråga var för bara ett halvår sedan inaktuell att ställa, men nu antyder t.o.m. ICANN att man kan överväga andra organisationer för global policy-setting.

Som bekant för många har det alltsedan 2005 funnits en dragkamp mellan ett multistakeholder-samtal å ena sidan, och internetstyrning inom FN-organet ITU, å andra sidan. Brasilien har tidigare i det sammanhanget varit något av en *Swing state*, dvs. en regim som kan gå i båda riktningarna. Såväl Brasiliens spontana möte som ICANNs och 'Five-star'-organisationens internationalisering kan betraktas som en avvikelse mot denna tidigare lösning, som en tredje väg för ett internationellt samtal. Givet tidigare utveckling de senaste åtta åren har dessa initiativ gått mycket hastigt.

Läsvärt

Advokatsamfundets generalsekreterare om regeringen och avlyssningen
<http://anneramberg.wordpress.com/2013/10/27/pa-spaning-efter-en-regering-med-integritet/>

Om internetavlyssning
<http://youtu.be/lHj7jgQpnBM>

En sammanställning om internetavlyssning:
<http://www.theguardian.com/world/interactive/2013/nov/01/snowden-nsa-files-surveillance-revelations-decoded#section/1>

---

⁷² <http://www.cgi.br/english/regulations/resolution2009-003.htm>

Bilaga 2 - internet åt alla – den här gången utanför Sverige

Internet åt alla är en paroll som vi vant oss vid sedan många år här i Sverige. Det har nästan blivit lite hemtamt att höra hur *alla ska med*. Men globalt sett utgör Sverige den ena extremen på skalan, där över 90 % av befolkningen har internetaccess i någon form. I andra änden av skalan ser utvecklingen annorlunda ut. Internets kraftigaste tillväxt sker idag i länder långt bort från vårt hörn av norra Europa, ofta i länder söder om ekvatorn, och definitivt ofta i fattigare länder än Sverige. Här kan själva internetaccessen fortfarande vara ett stort problem, inte minst därför att det kan vara exceptionellt dyrt för gemene man att skaffa en uppkoppling.

En vanligt förekommande slagord för att skapa internetåtkomst i länder med bristfällig Internetinfrastruktur är *Capacity building*. Särskilt under 2013 har denna slogan hörts ofta.

Begreppet inbegriper såväl konkreta investeringar i hårdvara och mjukvara, som kunskapsspridning att använda tekniken. Verksamheten syftar till att skapa interkonnektivitet och trafikutbyte, dvs. grundläggande infrastruktur för att internettrafiken ska komma fram.

Under de senare åren har också ekonomiskt bistånd i större utsträckning än tidigare kommit att kanaliseras för sådan infrastrukturutveckling. Kunskapsintensiv mission för utveckling av exempelvis internetknytpunkter (IXP) har kommit att synas allt mer, också i exempelvis Internet Society, en organisation som för bara några år sedan hade mycket begränsad kontakt med internationella biståndsorganisationer.

I Sverige har vi ganska länge talat om vilken oerhörd betydelse kommunikationsteknik som exempelvis internet haft för den ekonomiska tillväxten. Tänk då vad motsvarande investeringar kan göra för en ekonomi med lägre BNP än Sveriges.

Utvecklingspotentialen är - ännu en gång- enorm!

För bara någon vecka såg vi starten av en internationell *allians för överkomlig Internetaccess*.

Satsningen heter egentligen *Alliance for Affordable Internet (A4AI)* och samlar en bred flora av aktörer för att bidra till Internetutbyggnad där den ännu inte skett. Brittiska och amerikanska biståndsorganisationer samt *Google* och *Omidyar Network* är de huvudsakliga sponsorerna.

Från Privat sektor kommer dessutom företag som exempelvis *Ericsson*, *Facebook*, *Microsoft*, *Intel*, *Yahoo*, *Cisco*, *Alcatel-Lucent*, dvs. stora globala aktörer från hela det affärsmässiga ekosystemet för Internet. Där finns representanter för nästan alla delar, såväl infrastruktur, som Internetleverantörer (ISP:er) och tjänsteleverantör.

Med i initiativet finns också aktörer i civilt samhälle, eller andra typer av icke-statliga eller icke-kommersiella aktörer. *Consumer International, Ford Foundation, Internet Society, Grameen Foundation* och *Association for Progressive communications* är exempel på organisationer som lånat ut mer än sina varumärken till satsningen. Sverige har också genom UD nyligen gått med i denna organisation.

A4AI har i sin verksamhet en relativt stark lutning mot biståndsarbete, dels, genom dess huvudsponsorer, och dels genom att dess operativa chef har ett förflutet i utvecklings- och kommunikationspolitik.

A4AI säger sig ha fyra huvudsakliga metoder för sitt arbete:

- Att verka för att offentliggöra goda exempel på policy och reglering som bidrar till Internetaccess
- Lyfta fram och sätter strålkastarljuset på forskning och case-studies i en årlig rapport
- Arbeta för 'south-south dialogue', dvs. sprida kunskaper i det globala syd, där tillväxten sker
- Verkar för ett brett och dynamiskt engagemang med många olika typer av medlemmar

Organisationen kommer med andra ord inte att ralla kabel själv, men väl att koordinera och undanröja hinder för utbyggnad. Upplägget bygger på ett samarbete mellan biståndsorganisationer och företag, som tillsammans har möjlighet att bygga upp alla delar i en Internetinfrastruktur. Tanken är, att eftersom deltagande företag redan är etablerade aktörer kan både teknik och ekonomisk tillväxt investeras riktigt snabbt, med möjligheten till hastig internetutveckling, och därmed hastig ekonomisk tillväxt.

A4AI är en mycket spännande sammansättning aktörer, och har flera yttre kännetecken för en tanke-smedja. Men till skillnad från våra amerikanska eller europeiska smedjor, kommer denna nog att kunna bidra till mer konkret utveckling på marken.

Dynamiken i detta arbete är intressant i sig själv, men det blir ännu mer intressant då vi så småningom kommer att kunna jämföra detta initiativ med internetutvecklingen i Europa. För samtidigt som detta händer går Kommissionär Kroes ut och säger att telekombranschen i Europa inte investerar tillräckligt i mobil internetaccess för att möta Europernas efterfrågan. Hon har hastigt framfört ett regleringspaket för Europa som ger en enhetlig zon för mobilt trafikutbyte (roaming). Det senare kommer troligtvis innebära en enhetstaxa inom unionen för telefoni, något som troligtvis skulle öka trafiken ytterligare. Om det ger en hastig tillväxt av Internetaccess också i södra Europa återstår då att se.

Fram med popcorn-skålen! Det här kommer att bli bättre än teve, och vi har första parkett.

<http://a4ai.org>

<http://www.government.se/sb/d/17935/a/225907>

Mer läsning

<http://www.slideshare.net/comatitn/isoc-tunisia-ixp-workshop>

[https://www.internetsociety.org/sites/default/files/pdf/OECD%20Briefing%20IXP%20and%20ITE%20Work%20\(11%20June\).pdf](https://www.internetsociety.org/sites/default/files/pdf/OECD%20Briefing%20IXP%20and%20ITE%20Work%20(11%20June).pdf)

[Blogg:](#)

.se

[Nyhetsbrev:](#)